

Asia: VN/23332/2026

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi datakeskusrekisteristä

Lausunnonantajan lausunto

Soveltamisala: 0,5 megawatin raja-arvo ja turvallisuuspoikkeus (1 §)

Fingrid pitää datakeskusrekisterin perustamista tervetulleena. Rekisteri parantaisi viranomaisten mahdollisuuksia muodostaa nykyistä kattavampi ja ajantasaisempi kokonaiskuva Suomessa toimivista ja investointipäätöksen saaneista datakeskuksista. On tärkeää, että yhteiskunnalla on luotettava tieto esimerkiksi siitä, keitä toimijoita Suomessa toimii, missä datakeskukset sijaitsevat ja miten toimialan sähkönkäyttö kehittyy.

Ilmoitusvelvollisuuden ajankohta (5 §)

-

Ilmoituksen yhteydessä toimitettavat tiedot sekä tietojen toimittamisesta poikkeaminen (6 §)

Tietojen ajantasaisuus, vertailukelpoisuus ja toteutumisen todennäköisyys

Rekisterin hyödyllisyys riippuu olennaisesti tietojen laadusta ja ajantasaisuudesta. Lakiehdotuksen 6 §:n 6) -kohdan suunniteltua sähkönkäyttöä koskevat tiedot tulisi ilmoittaa yhdenmukaisilla käsitteillä ja eriteltyinä siten, että ainakin sähköliittymän enimmäisteho, arvioitu tosiasiallinen huipputeho, vuosienenergia ja käyttöönoton vaiheistus (ns. ”tehoramppi”) ovat erotettavissa toisistaan.

Datakeskuksen varavoima ja joustavuus

Ehdotuksen 6 §:n 12) -kohdan varavoimaa, omaa sähköntuotantoa, kulutusjoustoja ja energiavarastoja koskevissa tiedoissa tulisi erottaa toisistaan sähkökatkoihin varautumiseen tarkoitettu kapasiteetti ja sähkömarkkinoille tai sähköjärjestelmän käyttöön tarjottavissa oleva

kapasiteetti. Tietojen avulla voidaan parantaa kokonais kuvaa sähkön riittävydestä sekä datakeskusten sähkömarkkinavaikutuksista.

Muutoksista ilmoittaminen ja muutositmoitusten ajankohta (7 §)

-

Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeus, tietojenantovelvollisuus ja tietojen luovuttaminen (10, 11 ja 12 §)

Fingridin oikeus saada tietoja rekisteristä

Fingrid pitää tarpeellisena, että Huoltovarmuuskeskus voisi luovuttaa Fingridille lain tarkoituksen toteutumisen sekä kantaverkonhaltijan lakisääteisten tehtävien kannalta tarpeellisia rekisteritietoja. Hallituksen esitysluonnoksen 12 §:n tiedonluovutussäännös koskee viranomaisia, eikä se sellaisenaan varmista tietojen luovuttamista Fingridille. Lakiehdotukseen tulisi lisätä säännös, joka mahdollistaa tietojen luovuttamisen järjestelmävastaavalle kantaverkonhaltijalle. Tietojen luovuttaminen kantaverkonhaltijalle varmistaisi lakiehdotuksen kappaleen 3 Tavoitteiden (erityisesti sähköjärjestelmän ja muun infrastruktuurin pitkän aikavälin kehitystarpeiden ennakoinnin tavoite) toteutumista. Ottaen huomioon järjestelmävastuu sekä kantaverkonhaltijan rooli sähköverkon suunnittelussa ja sähkön riittävyyden arvioinnissa, Huoltovarmuuskeskuksella tulisi olla oikeus aina tarpeen mukaan luovuttaa salassapitovelvollisuuden estämättä tilannekuvaa sekä tietoa rekisterissä olevista datakeskuksista myös Fingridille. Ainoastaan täten lakiehdotuksen tavoitellut vaikutukset erityisesti datakeskusten sähkö- ja verkkovaikutusten ennakoinnin ja suunnittelun osalta voitaisiin täysimääräisesti saavuttaa.

Huoltovarmuuskeskuksella tulisi myös olla oikeus luovuttaa yksittäistä datakeskusta koskeva datakeskusrekisteriin tallennettu tieto Fingridille sen lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi. Tietojen hankkiminen rekisterin kautta voisi tulla kyseeseen esimerkiksi silloin, mikäli Fingridin kannalta tarpeellista tietoa ei olisi riittävän nopeasti ja luotettavasti saatavissa suoraan toimijalta.

Mahdollisuus saada rekisteritietoja ei korvaisi datakeskustoimijan ja Fingridin välistä tiedonvaihtoa eikä Fingridin mahdollisuutta saada verkkotoiminnan kannalta tarpeellista tietoa suoraan asiakkaalta. Datakeskusrekisteri ja tiedonvaihto Huoltovarmuuskeskuksen ja Fingridin välillä kuitenkin tukisivat ja tietyissä tapauksissa helpottaisivat Fingridin lakisääteisten tehtävien hoitamista.

Fingrid ehdottaa, että lakiehdotuksen 12 §:ään lisättäisiin Huoltovarmuuskeskuksen oikeus luovuttaa 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu tilannekuva, tieto rekisterissä olevista datakeskuksista sekä yksittäistä datakeskusta koskeva datakeskusrekisteriin tallennettu tieto viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 4 §:n 1 momentin 1, 4 ja 7 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille sekä sähkömarkkinalaissa (588/2013) tarkoitettulle kantaverkonhaltijalle. Pykälän tulisi niin ikään

varmistaa tehokas ja tietoturvallinen tiedonkulku luovuttajan ja vastaanottajien välillä säätämällä salassa pidettävien tietojen luovuttamistavasta. Huoltovarmuuskeskus luovuttaisi tiedot rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti, ellei lainsäädännöstä, kuten esimerkiksi luovutettavien tietojen kriittisyydestä seuraavista käsittelyä koskevista säännöksistä muuta johdu. Sähköinen luovuttaminen on perusteltua tapauskohtaisesti laajojen tietomäärien tarkoituksenmukaisen käsittelyn ja hyödyntämisen mahdollistamiseksi.

Ilmoitusvastuun tulee säilyä datakeskustoimijalla

Fingrid pitää tärkeänä, että datakeskuksen ylläpitäjä tai laissa säädetyissä tilanteissa omistaja vastaa itse kaikkien rekisteriin edellytettyjen tietojen toimittamisesta ja ajantasaisuudesta. Tämä koskee myös sähkönkäyttöä, liittymätehoa, toteutusaikataulua, varavoimaa, energiavarastoja ja kulutusjoustoja koskevia tietoja, vaikka toimija olisi toimittanut samoja tai samankaltaisia tietoja Fingridille liittymisprosessin tai muun asiakassuhteen yhteydessä.

Fingridille toimitettujen tietojen käyttötarkoitus, määrittelyt, tarkkuus ja päivitysrytmi voivat poiketa rekisterin tarpeista. Lisäksi osa tiedoista voi perustua keskeneräiseen liittymisprosessiin tai sisältää sopimus- ja liikesalaisuuksia. Fingridiä ei siten tule asettaa vastuuseen tietojen toimittamisesta rekisteriin datakeskustoimijan puolesta eikä rekisteritietojen oikeellisuuden tai ajantasaisuuden varmistamisesta. Fingridiltä esitysluonnoksen 11 §:n perusteella mahdollisesti pyydettävien tietojen tulee olla yksilöityjä ja välttämättömiä, eikä tiedonsaantioikeutta tule käyttää datakeskustoimijan oman ilmoitusvelvollisuuden korvaamiseen tai rinnakkaisen tietojenkeruun muodostamiseen.

Voimaantulon ajankohta sekä siirtymäaika rakentamisvaiheessa ja toiminnassa olevien datakeskusten osalta (15 §)

-

Huoltovarmuuskeskuksen tehtävä ja sen resursointi

-

Muut esitystä koskevat huomiot

Aggregoidun ja ajantasaisen tiedon julkaiseminen (4 §)

Fingrid pitää tarpeellisena, että rekisterin tietojen perusteella julkaistaan yhteiskunnallista keskustelua, päätöksentekoa ja muita yhteiskunnan tietotarpeita palvelevaa aggregoitua tietoa.

Hallituksen esitysluonnoksen mukainen kerran vuodessa julkaistava yhteenveto ei välttämättä ole riittävä, sillä toimiala kehittyy nopeasti. Fingrid ehdottaa, että julkisen tilannekuvan olennaiset

tunnusluvut päivitetään lähtökohtaisesti vähintään puolivuositain. Julkaisemisessa on käytettävä riittävää aggregointitasoa ja muita suojaavia menettelyjä siten, etteivät yksittäisen toimijan liikesalaisuudet, hankekohtaiset kilpailullisesti herkäät tiedot tai kriittisen infrastruktuurin turvallisuutta vaarantavat tiedot paljastu.

Suomen kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esitysluonnoksesta.

Sihvonen Jori

Fingrid Oyj - Jussi Jyrinsalo, johtaja, asiakkaat ja kantaverkkosuunnittelu.
Antti Keskinen, johtaja, sähkömarkkinat. Lisätietoja: Risto Kuusi, johtava asiantuntija.